

За наукові
каряди
29 жовтня 1980 року
ОДАУКРІ
29 жовтня 1980 року
29 жовтня 1980 року

Дошка пошани

Рішенням парткому, ректорату і комітету комсомолу на Дошку пошани заносяться:

Студенти II курсу геолого-географічного факультету (географічне відділення) Ольга Анопочкина, Поліна Конюхова, Олена Якимцева, Юрій Глигalo, Людмила Карпушина, Вячеслав Брижатюк, Тетяна Білогуб, Тетяна Барановська, які систематично виконують норми на 120—150 проц. Керівники — викладачі В. Андерсон, М. Мазін.

Студенти III курсу історичного факультету Петро Рабочий, Олександр Китков, Віталій Думський, Анатолій Остапенко, Олег Антоненок, Галина Мишина, Лариса Михайлова, Тетяна Петракова, які на збиранні яблук в радгоспі ім. М. І. Калініна Ізмаїльського району постійно перевиконують норми. Керівник — ст. викладач І. К. Калмакан.

Студенти II курсу хімічного факультету Тетяна Репецька, Маргарита Церковна, Ольга Свяченя, Віктор Іванов, студенти III курсу Валентина Чоботар, Наташа Ліданова, Марина Райкогло, Олена Кисса, студенти IV курсу Л. Рубен, Т. Смоляр, Н. Бондар, А. Колисниченко, А. Сорока, Є. Антимова, Л. Сергієва, що виконують норми на 150—200 проц. Керівник — викладач Н. Єрченко.

Студенти III курсу геолого-географічного факультету (географічне відділення) Галина Баюш, Людмила Карапуз, Валентина Драганська, Любов Левченко, Юлія Гурковська, які на збиранні томатів в радгоспі ім. М. І. Калініна Ізмаїльського району виконують норми на 230—250 проц. Керівник — викладач В. Гурієнко.

В ПАРТКОМІ ОДУ

На засіданні партійного комітету, яке відбулось 24 вересня, було розглянуто ряд питань. Мова, зокрема, йшла про організацію мережі партійного навчання в 1980/1981 навчальному році в світлі Постанови ЦК КПРС «Про дальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи». Інформацію з даного питання зробила заступник секретаря парткому ОДУ Е. Н. Василевська.

Були розглянуті також питання відбору кадрів для роботи в зарубіжних країнах і підсумки виробничої практики студентів по безвалютному обміну, підготовці і проведенню звітів і виборів у профспілкових і комсомольських організаціях.

З обговорюваних питань прийняті відповідні постанови.

НАВЧАННЯ ПРОПАГАНДИСТІВ

25 вересня відбулась нарада-семінар пропагандистів системи партійної освіти. В ній взяли участь керівники і консультанти методологічних, теоретичних семінарів, а також викладачі партійних бюр фахультетів, підрозділів університету, відповідаючи за партійну освіту.

З доповідю про завдання пропагандистів в новому навчальному році виступили секретар парткому ОДУ доцент Л. Х. Калустян, а та-

кож професор М. Є. Раковський, заступник секретаря парткому Е. Н. Василевська.

Інструктивну доповідь по першій темі «КПРС — розум, честь і совість нашої епохи» зробив доцент кафедри історії КПРС, кандидат історичних наук Я. М. Штернштейн.

Відбувся обмін досвідом роботи. Пропагандистам було роздано положення про філософські (методологічні) семінари.

СЕМІНАР КУРАТОРІВ

Нешодавно відбувся семінар кураторів академгруп першого курсу. Лекцію про міжнародне положення прочитав доцент Д. І. Богуненко. Перед присутніми виступили також члени парткому

Є. Н. Василевська, О. П. Муратчева, які детально зупинились на завданнях виховання першокурсників, зачленення їх до активної громадської роботи.

ДО 60-РІЧЧЯ ПРОМОВИ В. І. ЛЕНИНА НА III З'ЇЗДІ КОМСОМОЛУ

ЛЕНІНСЬКИЙ УРОК

60-річчя промови В. І. Леніна на III з'їзді комсомолу в усіх комсомольських організаціях фізичного факультету було відзначено цікавими заходами. Так, 29 вересня в ІІ групі курсу в залі історико-краснавчого музею пройшов Ленінський урок під девізом: «Комуністична партія — розум, честь і совість нашої епохи».

Комсомольці з великим

запалом і розумінням говорили про значення цієї промови, про значення ленінських заповітів в житті, навчанні і громадській діяльності нашої молоді. В кінці уроку вони прийняли особисті зобов'язання.

Після уроку була проведена цікава екскурсія по музею.

Наш. кор.

ДО ВІДОМА

ДЕЛЕГАТИ ІІ ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ЗВІТНО-ВИБОРЧОЇ ПАРТИНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Реєстрація делегатів конференції буде проводитись з 10 жовтня 1980 року з 14.00 до 17.00 в приміщенні

Наукова бібліотека
Одеського університету
ІМ. ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, єДНАЙТЕСЯ!

За наукові каряди

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНИ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 29 (1403). 8 жовтня 1980 року. Виходить щотижня.

ПІД ПРАПОРОМ РАДЯНСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ

7 жовтня 1977 року відбулась подія, яка набагато років наперед визначила розвиток країни, вона стала величним рубежем для дальнього просування по шляху будівництва комунізму — це прийнята Конституція (Основний Закон) Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

Вступивши в силу, Конституція відразу ж стала діючим законом, відкрила ще більший простір для вдосконалення всіх сторін державного і суспільного життя. Стержнем, головною пружиною послідовного запровадження в життя положень нової Конституції являється діяльність нашої партії, її Центрального Комітету на чолі з вірним ленінцем, видатним державним і політичним діячем сучасності товаришем Л. І. Брежнєвим. Озброєна всеперемагаючим марксистсько-ленінським вченням, Комуністична партія, як указує Конституція СРСР, являється керівною і направляючою силою радянського суспільства, ядром його політичної системи, державних та громадських організацій. Три минулі роки з новою силою показали, що партія користується безмежним довір'ям і підтримкою народу, здійснюючи політику, що відповідає насущним потребам суспільного розвитку, інтересам трудящих.

Для радянської студентської молоді робота над запровадженням в життя положень Основного Закону сповнена глибокого змісту. В Конституції СРСР, за якою ось уже три роки живуть, трудяться і пе-

них завдань. Іншими словами, кожне нове покоління повинно бути іншим — більш грамотним, вмілим, свідомим, ерудованим в порівнянні зі своїми попередниками. Уявлення про творчий потенціал молоді 70-х років дають, наприклад, такі цифри. Майже 90 проц. молодих робітників віком до 30 років мають вищу, незакінчену вищу і середню освіту. Великих змін зазнав і груповий портрет молодого покоління. Співставляючи більшу частину робітників і майже половину інтелігенції нашої країни, можна побачити, що молодь характеризується більш високою соціальною однорідністю в порівнянні зі старшими віковими категоріями. Це служить надійною основою для утвердження нею колективістських, гуманістичних та інтернаціоналістських принципів.

Разом зі старшими поколіннями юнаки і дівчата, в тому числі і випускники нашого університету, успішно працюють сьогодні в усіх галузях народного господарства, вирішуючи великі державні завдання, що було передбачено нашою Конституцією. Молоді трудівники складають близько 40 проц. робітників машинобудування і будівництва.

Особливість соціальних завдань, що стоять сьогодні перед молодим поколінням Країни Рад, визначається своєрідністю сучасного етапу комуністичного будівництва, створенням матеріально-технічної бази комунізму, зміцненням оборонної могутності Батьківщини, боротьбою за розрядку міжнародної напруженності. Серед гершочергових завдань Ленінського комсомолу, всієї радянської молоді — боротьба за вищу продуктивність, за високу якість продукції, економію і дбайливість, активна участя в капітальному будівництві, дальший розвиток сільського господарства, транспорту, сфери обслуговування. Всі радянські люди активно включились в соціалістичні змагання за гідну зустріч ХХVI з'їзду КПРС. «ХХVI з'їзду КПРС — 26 ударних тижнів!» — під таким девізом працює сьогодні весь радянський народ.

І сьогодні, в переддень третьої річниці прийняття Основного Закону, відивляючись в день минулій і в день майбутній, ми знову і знову звертаємося до чудових слів, сказаних Генеральним секретарем ЦК КПРС, Головою Президії Верховної Ради СРСР тов. Л. І. Брежнєвим: «Наша партія проявляє і надалі буде проявляти постійне піклування про те, щоб трудящі не просто користувались наданими Конституцією можливостями брати участь в управлінні суспільством, але і фактично, реально брали участь в ньому».

СТУДЕНТИ УНІВЕРСИТЕТУ ДОБРЕ ПРАЦЮЮТЬ НА ЗБИРАННІ ВРОЖАЮ

На високому рівні

З великим задоволенням я відзначу, що в цьому році організація трудової діяльності наших студентів в Ізмаїльському районі проходить на високому рівні, як і вся їх успішна праця та громадсько-політична діяльність. Яскравим свідченням цього являються і високі показники в роботі і те, що юнаки і дівчата нашого факультету (ІІ, ІІІ курси) серед трудівників колгоспу «Прогрес» і радгоспу ім. М. І. Калінина самостійно виступають з лекціями на загальнополітичні теми, зокрема, на тему підготовки трудящих нашої країни до ХХVI з'їзду КПРС, розповідають про міжнародне становище, разом з численною молоддю встигають проводити змістовні вечори відочинку. На хорошому рахунку йдуть юні історики і в колгоспі (керівники — доцент Г. М. Шабанова, ст. викладач О. Б. Дьомін) і в радгоспі (керівники — доцент Г. П. Чухрій, ст. викладач І. К. Калмакан). Во цей рік для нас має одну дуже важливу особливість: зі своїми вихованцями на поля виїхали безпосередньо їхні викладачі, а не тимчасові люди, що веде до повного взаємопозуміння в роботі, надаючи їй творчого піднесення і значимості.

Крім того, викладацький колектив, партійне бюро факультету, в свою чергу, теж допомагає студентам жити повнокровним, цікавим життям. Так, нещодавно викладачі кафедри історії УРСР, історіографії та джерелознавства доцент П. Воробей, викладач Ю. Немченко, секретар партбюро ст. викладач А. Лозовський і я, як завідувач кафедрою, провели в колгоспі «Прогрес» змістовний День науки. В цей день було прочитано цілий ряд лекцій про червневий (1980 р.) Пленум ЦК КПРС, про підготовку до зустрічі ХХVI з'їзду КПРС, про Куликівську битву та інші. Це був справжній трохиденний форум науки, який приніс значиму користь і для студентів і для місцевих трудівників — особливо для тієї молоді, що мріє навчатись в Одеському державному університеті.

І нарешті відзначу, що за високі успіхи в роботі студентів істфаку місцеве керівництво часто надсилає нам на факультет цибулю подяку. Отже, практика показує, що при тісній творчій взаємодії викладачів і місцевого керівництва студенти працюють надзвичайно сумлінно.

З. В. ПЕРШИНА,
професор, декан
історичного факультету.

НАШЕ ТРУДОВЕ ПОКЛИАННЯ

Ось уже три тижні я і всі мої товариши із IV курсу працюємо на консервному заводі. Хлопці, і я в тому числі, зайняті більше на вантажних роботах: обслуговуємо лінії, підвозячі і підносячі до них овочі. Нерідко через наші руки проходить по 12—14 тонн овочів за день, що дорівнює 300—400 ящикам в 35 кг кожній. Тобто — робота нелегка. Я працюю в парі з Надею Потапенко, вона, як санінспекція, пільно проглядає і перебирає овочі, щоб серед моркви, наприклад, не трапився баклажан чи зайвий предмет. Коли працюєш з вогником і усвідомлюєш, для чого прийшов на завод, то дні летять швидко і робота спориться. Іноді цікаво стати сторонні і подивитись, як навколо тебе живе і рухається весь колектив, що заправляє машинами, дає розумний лад всій справі, і знати, що й ти теж вкладаєш в неї свою послільну частину. Цікаво зробити для себе неабияке життєве відкриття; ось ти, мовляв, до цього часу консерви бачив тільки в магазині, як готовий продукт, як результат чиєїсь копіткої праці, і вони не викликали в тобі ніяких відчуттів чи усвідомлення і ось ти несподівано сам їх робиш!. Ні, не зайва моя робота і моїх товаришів: не для когось працюємо, а для самих себе, бо виконуємо свій обов'язок на заводі як громадянині нашої країни, як

комсомольці-ударники, як майбутні вихованці і вчені, як будівники комуністичного суспільства.

І чи може саме так, впевнено, гордо, сказати про себе і той студент чи студентка, які, ввязавши в зуби сигарету і показуючи свої пухленки ручки, заявляють: «Ми ж не з села, щоб копатися в цьому, нам якось важко звикати до такої роботи і, виходить, вона нам ні до чого!... Ось про таких ми і виришили поговорити в заводській «Бліскавці», а потім ця розмова, очевидно, буде продовжена на факультеті.

Ні, є великий сміс в такій роботі і на полях, і на заводах: фізична праця, ніби дзеркало, показує справжні індивідуальні якості кожного студента. І хочеться відзначити, що все-таки ледарів серед нас мало. Зате хороших студентів дуже багато. Вони працюють на повну силу. Ось і біля мене, і на тій лінії, і на подвір'ї з великим піднесенням трудяться М. Хмельницький, С. Філюк, Л. Томчак, дівчата Мар'яненки, І. Гіллера та багато інших. Це про них тепло відгукуються заводські трудівники. Во вони добре розуміють своє життєве покликання утверджувати на землі торжество творчої праці.

В. БОЙКО,
студент IV курсу РГФ
(німецьке відділення).

ТРУДЯТЬСЯ ПО-УДАРНОМУ

Ударно, по-комсомольськи трудаються студенти II курсу факультету РГФ в радгоспі «Перемога». Овідопольського району на збиральні винограду. Студенти працюють під девізом «ХХVI з'їзду КПРС — гідну зустріч!»

Кращими являються студентки II курсу французького відділення Л. Черточ, М. Маріашвілі, Г. Андрусенко.

Є. ТИЩЕНКО,
секретар комсомольської організації факультету РГФ.

2 стор.

ВСІМ ПРАЦЬОВИТИМ — СПАСИБІ!

Коли на наш завод приходять студенти, то ми, його постійні трудівники, завжди радіємо їм. Адже вони приносять з собою і робочий запал, і радість, і сміх, бо приносять, здається, і той урожай, котрим наповнюються і подвір'я, і всі цехи. Стараються працювати студенти добре — ми теж докладаємо всіх зусиль, щоб в їхній роботі не було ніяких перебоїв, щодня ведемо чіткий облік зробленого, а потім відповідно оплачуємо всю роботу, користуючись «Положенням про зниження норм виробітку для студентських загонів» Міністерства харчової промисловості і ЦК ВЛКСМ, яким передбачені менші норми, скажімо, на поточних лініях, передбачена учнівська доплата на виготовлені ящики.

Студенти університету в загальному плані, працюють старанно, виконують і, коли йде урожай безперервним потоком, перевиконують свої норми. Вони вміють творчо контактувати з нашими трудівниками — майстрами, робочими, намагаються якнай-

старанніше освоїти і трудовий процес на своєму робочому місці і на суміжних ділянках. Хоча тут всіма на виками швидко не оволодіші, та така сумліність і мале робить великом, дає хороші результати, вносить в роботу особливий настрій. І про це з задоволенням неодноразово говорять мені і наші шановані орденоносні ветерани праці Н. І. Босовець, К. М. Кривошея і наші кваліфіковані робочі М. Павлосова, В. М. Набокіна, Т. В. Мартинова. Якісна продукція виходить і на первинні обробіткові овочів, і на їх інспекції (відборі видів овочів), на сортуванні, на конвейерах і на укладці. Тож наші ударні вахти проходять на високому якісному рівні. І студенти тут відіграють першорядну роль.

Чи є недоліки в їхній роботі? На превеликий жаль — є. Просто є у нас така група студентів з РГФ (англійське відділення), котрим нічого не подобається на заводі і нічого не потрібно, вони вносять в його напружений робочий ритм чималу дезорганізацію.

ХОРОША ТРАДИЦІЯ

Студенти нашого факультету працюють на полях Одеської овочевої дослідницької станції, працюють добре, не шкодуючи ні часу, ні сил. І побут їхній добре організований, в чому неабияка заслуга і дирекції ООДС і наших керівників, зокрема — начальника студентського трудового загону Ю. С. Климюка, викладачів О. П. Білкуна, А. О. Кореновського та інших. Між місцевими керівниками і студентським загоном встановилися теплі, дружні стосунки, в чому постійно переконуються представники деканату, і я особисто, притягуючи до студентів. А буваємо ми в Йосипівці щотижня обов'язково. Ударно пра-

цюють наші вихованці на полях, а ввечері не менш активно займаються громадськими справами, підсумовуючи результати виробітку за день, випускаючи стічнівку, влаштовуючи цікаві вечір відпочинку біля вогнища. Нерідко можна побачити тут і футбольний матч між студентами і сільською молоддю або послухати цікаву політінформацію. Велику роль в такомуdobре налагодженному житті відіграє, по-моєму, і вмілій організаторський підхід викладачів до своєї справи: вони не керують нею здалеку, як це іноді буває, а самі беруть в ній безпосередньо, гарячу участь. І я з великою радістю відзначу саме цю найва-

жливішу рису в їх роботі. Бо це в великій мірі сприяє і тому, що вихованці мехмата постійно перевиконують свої норми. Ще не було жодного зりву щоденного завдання з особистої вини студентів: якщо на поля регулярно подаються і тара і трактори, то завдання виконуються обов'язково.

Місцеві керівники надзвичайно задоволені нашими вихованцями і в бесіді з представниками деканату відзначають їх комсомольську принциповість і заповідливість в щоденній праці.

М. Я. ТИХОНЕНКО,
доцент, декан механіко-математичного факультету.

ГАСЛО ВСІХ І КОЖНОГО

На стежах Ізмаїльщини привільно розинулось село Калинка. Хоча — яке ж це село! Пройдеш по його асфальтованих вулицях, заглянеш в будинки колгоспників і переконуєшся, що не всяке місто навіть може похвалитися такими сучасними умовами життя. Крім того, люди тут надзвичайно добре, щедрі, доброзичливі. І працюють вони теж з великою напругою, з розмахом. Тому колгосп «Прогрес» славиться не тільки в одному районі, а і далеко за його межами. Плани чотирьох років п'ятирічки по виробництву і продажу всіх видів продукції тваринництва значно перевищовані. Із розрахунку на 1 гектар сільськогосподарських угідь вироблено валової продукції на суму 877 крб., або на 18 проц. більше, ніж в середньому по Ізмаїльському району. Середня врожайність зернових вже зараз досягла 32,2 центнерів. В багатьох випадках за рахунок комплексної механізації на протязі ряду років кукурудза, соя, сочняник, кормові культури вирощуються на базі застосування ручної праці.

Колгоспники не зупиняються на досягнутому. В кінці минулого року здана в експлуатацію перша черга кро-лефермерії продуктивністю в 180 тонн м'яса за рік. В колгоспних ставках щорічно відловлюється і реалізується 100—150 тонн риби. Буде-ться шестигектарний теплич-

ний комбінат загальною вартистю 6 млн. крб. реконструюється виноградники, закладено 285 гектарів пальметного саду.

Успіхи переконливи. Недаремно у вересні цього року бюро об'єкту КП України, розглянувши організаційну і політичну роботу партійної організації колгоспу «Прогрес» по виконанню планів і соціалістичних зобов'язань цього року, і п'ятирічки в цілому, рекомендував іншим гospodarstvam широко використовувати досвід, парторганізації колгоспу по дальшому розвитку соціалістичного змагання за виконання і перевиконання планів 1980 року а також всієї п'ятирічки.

Однією із головних характеристик рис стилю керівництва в колгоспі являється постійна щоденна турбота про людей. Голова колгоспу — Герой Соціалістичної Праці Микола Георгійович Миндрю, який почав свій трудовий шлях рядовим колгоспником, не раз підкорслював, що люди фактично вирішують все. Саме цю турботу про трудівників відчувають і студенти історичного факультету Одеського державного університету, які прибули в колгосп «Прогрес» на збирання врожаю 1980 року, — починаючи від прийому і розміщення в прекрасному колгоспному таборі праці і відпочинку «Юність» на березі озера

Катлабух і закінчуючи безкоштовним харчуванням. І у відповідь студенти-історики працюють теж на славу. Гаслом їхньої роботи сьогодні являється «ХХVI з'їзду — 26 ударних тижнів!»

Дві групи наших вихованців працюють на збиральні яблук. Швидко, охайнно вкладаються яблуки в контейнери і відвозяться в холодильник. Приємно буде взимку взяти в руки велике прозоро-блі плоди «Сніжного кальвіна». Серед кращих — студентки Л. Радовенка, С. Дрожжина, Г. Загорова, Н. Карабар, А. Денькова, С. Харченко, С. Баканча, Н. Тищенко, які виконують норму на 150—190 проц. Законом робочого дня являється перевиконання норм на 120—130 процентів.

Історики завжди відзначають високою громадською активністю. І в колгоспі перед трудівниками села вони вже прочитали понад 50 лекцій та політінформацій з найважливішими питаннями сучасності, внутрішньої і зовнішньої політики КПРС.

Не забувають студенти і про відпочинок. На волейбольному майданчику проходять гарячі баталії, ввечері відбувається дискотека, пла-нуеться концерт для трудівників села і традиційний конкурс студентської пісні.

О. ДЬОМІН,
ст. викладач
історичного факультету.

З жовтня 1980 р.

ПІДВИЩУВАТИ ІДЕЙНУ ПЕРЕКОНАНІСТЬ

1 жовтня почався навчальний рік в системі політичної освіти по вивченю теми «Ленінська комуністична партія — розум, честь і совість нашої епохи». Ця тема має особливе значення. Вона визначила навчання нинішнього року, котре проходить в атмосфері всенародної боротьби за гідні зустрічі ХХVI з'їзду КПРС і завершиться на початковому етапі вивченням матеріалів з'їзду партії і запровадженням в життя прийнятих ним рішень.

З перших занять перед слухачами всіх форм навчання в усій величі постали діяльність нашої ленінської партії, її героїчний шлях і безцінний історичний досвід, її мудра внутрішня і зовнішня політика, її вірність марксизму-ленинізму, пролетарському інтернаціоналізму.

В переддень чергового партійного з'їзду ми звертаємося до історії КПРС, досвіду її самовіданої боротьби за справу народу — справу комунізму. Завдання полягає в тому, щоб осмислити головні етапи пройденого нашою партією героїчного шляху, великі перемоги, досягнуті радянським народом під керівництвом ленінської партії.

Керуючись рішеннями ХХV з'їзду партії, постановою ЦК КПРС «Про дальнє поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи», партком, партійні організації факультетів і закладів університету провели значну роботу по комплектуванню і підготовці мережі партійного навчання до нового учбового року.

На фізичному факультеті почали працювати чотири методологічні і вісім теоретичних семінарів. Врахувало критику партбюро геолого-географічного факультету і в цьому учбовому році своєчасно представило матеріали двох методологічних та чотирьох теоретичних семінарів. На факультеті романо-германської філології партбюро більше уваги стало приділяти марксистсько-ленінському навчанню комуністів, затвердило в цьому учбовому році чотири теоретичні і один методологічний семінари. На біофакі продовжують роботу три методологічні і один теоретичний семінари.

В 1980—81 учбовому році професорсько-викладацький склад і співробітники університету будуть підвищувати свій ідеїно-теоретичний рівень в 18 методологічних, 29 теоретичних семінарах і 20 політшколах середньої ланки партійного навчання. Всіма

видами партійної освіти в університеті на сьогодні охоплено 1812 осіб, із них — 539 комуністів і 78 комсомольців.

Партком, партбюро факультетів і закладів особливе увагу звертають на глибоке вивчення теорії марксизму-ленинізму, методології науки, історичного досвіду КПРС, проблем світового революційного процесу. Переглянута і конкретизована тематика проблем методологічних і теоретичних семінарів на окремих факультетах, уточнені списки слухачів.

Успіх політичного навчання, підкреслюється в постанові ЦК КПРС «Про дальне поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи», повністю залежить від теоретичного і методичного рівня пропагандистських кадрів, яким «повинні бути властиві відчуття високої відповідальності за змістовність і результати виховної роботи, творчий пошук нових форм і методів роботи з людьми». В університеті керівниками семінарів, пропагандистами і консультантами в цьому учбовому році затверджені 70 провідних учених, із них — 14 професорів, докторів наук, 33 доценти. Із професорів, зокрема, беруть участь Г. А. В'язовський, М. С. Раковський, Ю. А. Карпенко, А. В. Сурилов, І. І. Кобиляцький, Ф. С. Замброрц, М. І. Сетров, В. М. Адамян, Г. І. Швебс, К. А. Корсаков, В. Н. Білоус, А. В. Преснов; доценти: Р. А. Личковський, І. А. Гризова, М. Я. Фіоногін, І. Я. Матковська, Я. М. Штернштейн, А. Л. Піщевський, Л. Б. Крук, Л. В. Можегова, В. Т. Коваль, Л. І. Жебрак, В. І. Світличний, Н. І. Шутова, С. В. Остапенко та інші.

25 вересня, напередодні Дня пропагандиста, партком провів нараду керівників теоретичних і методологічних семінарів, пропагандистів середньої ланки, де були обговорені завдання наступаючого навчального року, методика проведення першого заняття з темою «Ленінська Комуністична партія — розум, честь і совість нашої епохи», пропагандисти обмінялися досвідом роботи, ознайомились з новим положенням про філософські (методологічні) семінари, котре їм було вручене для обговорення зі слухачами.

Партком розглядає роботу пропагандистів як дуже важливе партійне доручення. Це справжній бійці ідеологічного фронту.

Разом з тим партком і партійні бюро факультетів систематично контролюють роботу семінарів, марксистсько-ленінське навчання комуністів і всього професорсько-викладацького складу. Робота методологічних семінарів буде винесена і на обговорення рад факультетів і університету.

Аналіз поданих в партком навчальних планів і тематики семінарів показує, що партійні організації в основному правильно підішли до комплектування мережі партійного навчання, вибору на прямків і проблем ідеино-теоретичного навчання, більше уваги приділяють вивченю методологічних проблем, суспільних і природничих проблем, соціально-економічних аспектів науково-технічної революції, теорії і практики комуністичного виховання, формування всеобщно розвиненої особистості.

Разом з тим мають місце і випадки, коли окрім проблем, котрі плануються для обговорення, носять в значній мірі методичний, ніж методологічний характер, деякі семінари вимагають уточнення запланованих тем, уточнення спискового складу слухачів.

Партійним бюро факультетів і закладів варто з перших же днів навчання встановити дійовий контроль за роботою мережі партійного навчання, активністю і відвідуванням слухачів. В університеті встановлено єдиний день політнавчання — третій вівторок щомісяця і не треба на цей час планувати відрядження.

В ході навчання потрібно ширше практикувати активні форми і методи занять, такі, як теоретичні конференції, підготовка рефератів, наукові повідомлення, виконання практичних завдань соціологічних досліджень. Необхідно всеобщно добиватися, щоб вивчення теорії, актуальних ідеологічних проблем в наших семінарах тісніше пов'язувалось з завданнями, що висунуті партією перед вищою школою. Необхідно добиватися також, щоб всі комуністи, професорсько-викладацький склад не тільки постійно підвищували свій ідеїно-теоретичний рівень, але й брали активну участь в комуністичному вихованні студентів, готували висококваліфікованих, громадсько-активних спеціалістів.

**Є. ВАСИЛЕВСЬКА,
заст. секретаря
парткому з ідеології.**

В комсомольських організаціях-університету продовжується звітно-виборча кампанія. Збори пройшли в комсомольських організаціях юридичного, біологічного, а також факультету романо-германської філології, механіко-математичного факультету, Ботанічного саду, наукової бібліотеки. Завершується звіт і вибори в комсомольських організаціях академічних груп, ідеєнсивна підготовка до зборів на курсах і факультетах.

1980 рік — незвичайний рік в історії нашої країни. Це — ленінський рік, рік 35-

ти, курсу чи факультету до Ленінського ювілею, 35-річчя Перемоги, необхідно торкнутися питань керівництва комсомольським бюро факультету (курсу) діяльністю комсомольських бюро академічних груп.

Чи стала по-справжньому група центром організаційної, навчальної і політично-масової роботи? Керуючись партійними і комсомольськими документами відносно діяльності вузівського комсомолу, комітет комсомолу університету за звітний період переніс центр роботи на групу. На засіданнях комітету

Щоб доповідь була змістовою

річчя Перемоги радянського народу над фашистською Німеччиною, рік триумфу Москвської Олімпіади, переддень ХХVI з'їзду КПРС.

2 жовтня виповнилось 60 років з дня історичного виступу В. І. Леніна на III з'їзді комсомолу. Для кожного покоління радянських людей ленінська промова — бойова програма діяльності. Ленінський заповіт — «вчитися комунізму» актуальний сьогодні, як і 60 років назад. Своїми практичними справами, відмінним навчанням, активною життєвою позицією радянська молодь говорить з Глічем, звірюючи думки і прагнення.

При складанні доповіді секретарям комсомольських бюро факультетів і курсів варто перш за все показати участь комсомольців в Ленінській повірі. Так, вже тепер буде що доповісти зборам фізичного та історичного факультетів, іого секретарям В. Вельможко та О. Болотському. Саме ці факультети в переддень 1980 року звернулись до всіх комсомольців університету гідно зустріти 110-у річницю з дня народження В. І. Леніна, взяли на себе підвищені зобов'язання і з честью їх виконали. Так лектори-історики до кінця 1979—80 учбового року прочитали 500 лекцій трудівникам міста і області. З ініціативи комсомольського бюро фізичного факультету пройшла за кладка Ленінського скверу на приморських схилах, до якої підключились комсомольці всіх інших факультетів. Посаджено 300 дерев та 200 кущів.

Варто всеобщно проаналізувати участь комсомольців в Ленінському заїзду «Рішення ХХV з'їзду КПРС — в життя!», зокрема підсумки громадсько-політичної атестації, що відбулась в березні 1980 року. Як виконується особистий комплексний план «Вчитися комунізму, будуємо комунізм?» В якій мірі комсомольцями усвідомлена необхідність політичної самоосвіти, морального становлення? Ці та інші питання доцільно висвітлити і в доповіді секретаря і в виступах учасників зборів.

Висвітливши питання проведення Ленінської повірки, показавши, з якими результатами підійшла комсомольська організація академічних груп

кінці кожного семестру учні здають залік.

Для того, щоб вступити до школи, потрібно написати контрольну роботу чи пройти співбесіду.

Досвід роботи ЮМШ показав, що створення таких класів допомагає поглибленню знань школярів і вибору майбутньої професії. Більшість слухачів ЮМШ беруть участь в районних, 25—30 проц.— в обласних

математичних олімпіадах і навіть в республіканських.

Всі випускники ЮМШ вступають до вищих навчальних закладів м. Одеси та інших міст Радянського Союзу.

Гадаємо, що доцільно створити подібні школи і на інших факультетах університету.

**Л. БЕКЕТОВА,
студентка III курсу
мехмату.**

КОРИСНЕ ПОЧИНАННЯ

Юнацька математична школа при механіко-математичному факультеті була заснована в 1972 році. Вже в дев'ятій раз оголошено набір в 7—10 класи.

Головна ціль школи — це підвищення рівня знань школярів з математики: зацікавити юнаків цією науковою, приєднати їм математичну культуру.

Основою педагогічного складу ЮМШ є студенти. В кожному класі декілька викладачів — студенти II—V курсів мехмату. Вони виконують основну роботу в класах: читають лекції з математики, ведуть практичні заняття, приймають залики, складають домашні завдання на канікули. Велику допомогу надають викладачі факультету. Так, напри-

клад, в тому році лекції для молоді читали доценти Ю. М. Шмайдін, О. Радіолло, С. Н. Кіро і інші. Крім цього, в кожному класі є один-два старости — студенти першого курсу, які освоюють методику викладання, а потім через рік вже керують класом.

Програми складають студенти старших курсів з допомогою викладачів факультету. Програма 7—8-х класів включає в себе геометрію і алгебру, 9—10-х — геометрію, алгебру і тригонометрію. В залежності від того, як учні сприймають матеріал, викладачі поєднують лекції з практичними заняттями.

Яку форму занять прийняти: класноурочну або лекції і практику? Було вирішено

прийняти класноурочну форму, але з елементами вузівської системи. Що це означає? Урок триває 45 хвилин. У 7-му класі 3 уроки, у 8, 9, 10-му — по 4 уроки. Школа працює з 1 жовтня по 25 травня по вихідним дням (неділя). Заняття починаються в 8.30 і закінчуються о 12-ї годині. У з'язку з тим, що багато юнаків і дівчат, які в нас навчаються, живуть на селі. Котовського, Таїрова, в Одеській області, в м. Іллічівську, один із 7-х класів розпочинає свої заняття пізніше.

Канікули в ЮМШ два рази на рік, як і у студентів. Для перевірки знань учнів проводяться контрольні і самостійні роботи. Оцінки виставляються в журнал. В

ЛІТОПІС УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО ЖИТТЯ

Дванадцять років тому вийшла з друку «Історія Одеського університету за 100 років» — наслідок копіткої праці великого авторського колективу викладачів та науковців нашого університету (понад 70 авторів). Дванадцять років — невеликий строк, але як змінівся університет за цей період, зросла загальна кількість студентів та викладачів, поліпшилась матеріальна база, досягнуто нових успіхів у науковій роботі!

За це сіль років, які лишилися до 125-річного ювілею, відбудеться ще багато змін, але вже сьогодні треба працювати над підготовкою «Історії Одеського університету за 125 років». Така робота вже частково розпочалась: створено редакційну колегію, яка приступила до виконання своїх обов'язків.

Звичайно, «Історія ОДУ» 1990 року не може бути стереотипом видань 1940 та 1968 рр. Треба переглянути загальну структуру книги, використати нові документи, при опрацюванні тексту досягти більшої інформативності, ускладнити іменний по-кажчик тощо.

Виявляючи нові документи та матеріали до історії університету, не можна обминути добреїні випуски багатотиражної газети «За більшовицькі кадри» — цього літопису університетського життя. З огляду на те, що документи ОДУ за останні передвоєнні роки майже не збереглися, газета сьогодні становить цінне джерело до історії університету.

Цього року мені довелося працювати у новому приміщенні газетного складу Державної бібліотеки СРСР ім. В. І. Леніна у Хімках, у двох годинах їзди від Москви: Переглядаючи картотеку добреїні української періодики, я зустрів і нашу університетську багатотиражку за 1938—1941 рр., яка в Одесі не збереглася. За передні роки газета у бібліотеці ім. В. І. Леніна не відкладалася, але з 11. I. 1938 року номети з Одеси надходили регулярно, що допомогло майже повністю зберегти комплекти. За ці ж роки газета збереглася й у Державній публічній бібліотеці ім. М. С. Салтикова-Щедріна у Ленінграді.

Про що ж писала газета у ці буревіні, передгрозові роки?

При підведенні підсумків соцзмагання за 1937/1938 учбовий рік перехідний Червоний прапор одержав геофак, де відмінники — ударники на той час становили 47,6 відсотків, незданих залишків було лише 1,6 проц., прогулів — 0,7 проц. Друге місце посідав істфак. Газета писала, що істфак був ініціатором багатьох корисних починань — допомагав усім факультетам в проведенні

ні політико-виховної та пропагандистської роботи, випускав комсомольський «Крокодил», факультетський рукописний журнал, бюллетень соцзмагання тощо (10.V. 1938 р.).

У 1938/1939 р. історичний факультет закінчило 110 студентів, 25 з них одержали призначення на роботу до вищих учбових закладів. За діючою програмою на факультеті читалися такі курси: основи марксизму-ленінізму, політекономія, діалектичний та історичний матеріалізм, історія докласового суспільства і стародавнього Сходу, історія стародавньої Греції та Риму, історія середніх віків, історія СРСР, історія України, новітня історія, історія колоніальних та заleжних країн, основи археології, джерелознавство, історіографія, історія мистецтва, історія всесвітньої літератури, історія російської та української літератури, вступ до мовознавства, іноземні мови. Провадилися виробничі екскурсії до Москви, Ленінграда та Києва (22.V.1939 року).

На вересень 1940 р. університеті було 2010 комсомольців, з 167 відмінників — 122 були комсомольцями, з 519 ударників — 404 члени ЛКСМУ (8.VIII.1940 р.).

Газета широко висвітлювала важливі політичні кампанії, які проходили у країні. 26 червня 1938 р. проходили вибори до Верховної Ради УРСР. Колектив університету висунув своїм кандидатом члена - кореспондента АН УРСР проф. В. П. Філатова (17.V.1938 р.). У 1939 р. кандидатом до обласної Ради депутатів трудящих університет висунув кандидатуру академіка Д. К. Третьякова, кандидатом до районної Ради — професора В. Д. Богатського (17.XI та 11.XII.1939 року).

10 лютого газета повідомляла читачів, що указом Президії Верховної Ради УРСР від 24 січня за видатні заслуги в розвитку радянської науки академіку Д. К. Третьякову присвоєно звання заслуженого діяча науки УРСР.

На сторінках газети виступали вчені університету — проректор по науковій частині проф. В. Д. Богатський, декан фізмату чл.-кор. АН СРСР проф. К. Д. Покровський, декан філфаку проф. Р. М. Волков, декан біофаку академік Д. К. Третьяков, проф. Е. А. Кирилов, проф. Н. П. Добролюбський та ін.

Газета друкувала портрети та замітки про студентів-відмінників навчання — більшість з них стала потім викладачами університету: Д. Богуненка, Н. Олінович, А. Ярового та ін. Про випуск-

ника П. Чухрія газета писала, що він був «примірним студентом в навчанні і громадській роботі протягом всього перебування в університеті».

Останній передвоєнний номер газети, що зберігся, датовано 28 травня 1941 р. за № 18(204). Передова та матеріали першої полоси були присвячені іспитовій сесії, друга сторінка — 25-річчю з дня смерті I. Франка. Можливо, до початку війни було видано ще 1—2 номери, але до Москви та Ленінграда вони вже не потрапили.

Таким чином, перший післявоєнний номер газети від 7 листопада 1947 р. мусив мати загальний порядковий номер не 197, а в усіхому разі не менше ніж 205.

Чи збереглися 96 номерів газети «За більшовицькі кадри», видані до 1938 року? Поки що на це питання відповісти не можна.

Якось, переглядаючи свіжі газети, я натрапив на невеличку замітку про дніпропетровського колекціонера газет Олександра Захаровича Ребрія. Виникала думка: можливо, у пошуках загиблих газет допоможуть колекціонери. Відповіді з Дніпропетровська не довелося довго чекати. На жаль, у колекцію О. З. Ребрія багатотиражні газети добреїнських років не потрапили. Ale він надіслав мені декілька адрес своїх кореспондентів, з якими він листується і обмінюється газетами: О. П. Мельникова з Орла, О. Г. Захарова з Миколаєва, Г. Л. Беляєвського з Ростова-на-Дону, П. І. Киселенко з села Уланово Глухівського району Сумської області. Деякі з них зібрали досить значні колекції довоєнних та радянських газет, кількість яких досягає 6—7 тисяч.

Але добреїнських випусків газети «ЗАБК» ні в кого не було. Пошук доведеться продовжити.

Відповідаючи на мій лист, Петро Іванович Киселенко з Сумщини писав: «В 1941 р. мені довелося захищати Одесу у складі Приморської Армії, 397 артилерії, 95 стрілкової дивізії. У нас було, як я згадую, декілька чоловік одеситів, в тому числі кандидат історичних наук з Одеського університету, який загинув на моїх очах, але вже в Криму, при відході до Севастополя. Ось фамілію забув, а так добре пам'ятаю. Він і загинув у своєму літньому (демісезонному) чорному пальті. Чудова була людина. Його батьки тоді жили в Одесі. Чи не відомо Вам про нього?»

Я не зміг йому відповісти на це запитання, але, можливо, це допоможуть зробити читачі газети.

О. ГОНТАР,
доцент.

ВИХОВАНЕЦЬ ОДЕСЬКОЇ ШКОЛИ ХІМІКІВ

Ім'я Л. В. Писаржевського — видатного вченого-хіміка, академіка, члена ЦВК СРСР, України і Грузії, лауреата премії ім. В. І. Леніна і М. В. Ломоносова, назавжди ввійшло в історію вітчизняної науки.

Творчий шлях Л. В. Писаржевського розпочався в Новоросійському (Одеському) університеті, де він виконав ряд досліджень про будову перекисів і надкислот. Другою галуззю, де проявився його талант дослідника і експериментатора, була теорія розчинів, третью — вся теоретична хімія, перебудована Писаржевським на основі теорії Резерфорда і Бора.

Після закінчення в 1882 році Рішельєвської гімназії Л. В. Писаржевський поступив на природниче відділення фізико-математичного факультету Новоросійського університету. На цьому факультеті в цей час працювала група відомих вчених-хіміків з прогресивними поглядами — А. А. Веріго, В. М. Петріашвілі, Є. Ф. Кліменко, П. А. Мелікішвілі. До 1893 р. на фізматі викладав Н. Д. Зелінський. Високий рівень викладання, а також знайомство з «Основами хімії» Д. І. Менделєєва визначили шляхи Писаржевського в науці. Він вирішив присвятити себе хімії. Працелюбність, наполегливість в навчанні і допитливість юнака були відзначенні наставниками.

Доктор хімії П. А. Мелікішвілі і професор А. А. Веріго рекомендують його, після закінчення університету «для підготовки до професорського звання». Під керівництвом П. А. Мелікішвілі Л. В. Писаржевський починає вивчати перекисі і надкислоти. Підsumком трьохрічної сумісної роботи була праця «Дослідження над перекисами», яка була відзначена Ломоносівською премією Російської академії наук в 1899 р. Писаржевський продовжує наполегливо працювати. В результаті виникає велика самостійна робота «Перекисі і надкислоти» — дисертація, яку він захистив у Новоросійському університеті. Дослідження Л. В. Писаржевського зайняло гідне місце в ряді праць про перекисі і надкислоти, які були написані видатними хіміками Росії, — Д. І. Менделєєвим,

Н. А. Меншуткіним, А. Н. Бахом. Воно сприяло зміцненню періодичного закону Д. І. Менделєєва. Не випадково, виступаючи в Англійському товаристві хіміків, Дмитрій Іванович в числі укладачів періодичного закону назвав і прізвище Писаржевського. В свою честь видані «Основи хімії» він тепло відгукнувся на роботу молодого вченого.

В 1902 р. увагу Л. В. Писаржевського привертають розчини. В кінці XIX — на початку XX століття єдиної теорії розчинів не існувало. Дві найкрупніші школи — одна на чолі з німецьким хіміком Вільгельмом Оствальдом, інша на чолі з Д. І. Менделєєвим — пояснюювали процес розчинів по-різному. Дослідження Писаржевського сприяли усуненню основних противірів між школами Оствальда і Менделєєва.

Велике значення мала праця Л. В. Писаржевського по перебудові теоретичної хімії на базі відкриттів Резерфорда і Бора. «За двадцять років післяреволюційної роботи, — пише його ученик, академік В. А. Ройтер, — він переосмислив основні хімічні закони і поняття, пояснив хімічні і фізичні ознаки речовин з позицій теорії будови атомів і молекул, перебудував на цій основі весь курс неорганічної хімії, написав і видав підручники, які одержали велике визнання».

Л. В. Писаржевський відомий також як організатор радианської науки. Він заснував науково-дослідницький інститут фізичної хімії (тепер інститут фізичної хімії імені Писаржевського Академії наук УРСР в м. Києві), фізико-хімічний і вугле-хімічний інститут в Дніпропетровську, хімічний інститут ім. Мелікішвілі в Тбілісі. Плеяда видатних вчених-хіміків — вихованців Л. В. Писаржевського — працює зараз в багатьох науково-дослідницьких інститутах, вузах, на підприємствах.

Пам'ять про Л. В. Писаржевського, вихованця Одеської школи хіміків, видатного вченого-борця, дбайливо зберігається науковою громадістю нашої країни.

М. УПЕРЕНКО,
кандидат економічних
наук.

Новоросійськ. Пам'ятник відважним воїнам.
Фото Г. Антипенка.

ВЕСЕЛА МУДРІСТЬ

Одного разу до Паризької Академії наук, яка складається рівно з сорока чоловік, представився кандидат, наукові заслуги якого були зовсім мізерні.

— Адже ж ця людина — справжній нуль! — сказали

про нього.

— А щоб вийшла цифра 40, нуль якраз і необхідний, — спокійно зауважив якийсь дотепник.

Редактор М. ПЕТРОВ.

СПОРТ

Успішне виконання

В столиці України закінчився фінал командної першості Всеосвізної Ради ДСТ профспілок серед спортклубів і колективів фізкультури з шашок. В цьому, одному з найвищих Всеосвізних змагань, взяли участь десять команд — чемпіонів центральних рад добровільних товариств. Збірна команда ОДУ —

чемпіон Центральної Ради ДСТ «Буревісник» — успішно виступила і в останньому турнірі. Наші шашкісти здобули II місце і завоювали срібні медалі. В дев'ятьох турах вони програли з рахунком 2:3 тільки переможцям — спортсменам Горківського держуніверситету, відставши від них на 2 очка.

М. СУХАР,
тренер збірної ОДУ.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкома і комітета комсомола Одеського губер